

Harczerz Brzeźcia

**IX ZJAZD FEDERACJI
POLSKICH MEDIÓW
NA WSCHODZIE**

**HARCERZE Z
BRZEŚCIA NA
FESTIWALU
FILMOWYM
„NIEPOKORNI,
NIEZŁOMNI,
WYKLECI”**

**RÓWNE SZANSE
DLA POLAKÓW ZE
WSCHODU**

**V RAJD POŚWIĘCONY
POWSTAŃCOM
WIELKOPÓLSKIM**

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Słowo redaktora	3

“Równe szanse dla Polaków ze
Wschodu” 4

Harcerze z Brześcia na Festiwalu
Filmowym „Niepokorni,
Niezlomni, Wykłęci” 7

V rajd poświęcony
Powstańcom Wielkopolskim 9

IX zjazd Federacji
Polskich Mediów na
Wschodzie 12

Wycieczka do Grodna 16

Zaduszki w Berlinie i
Brandenburgii 20

Zajrzyj na

FORUMBRZESKIE.PL

aby przeczytać inne numery
naszego kwartalnika

SŁOWO REDAKTORA

*Anna
Paniszewa*

redaktor kwartalnika
"Harcercz Brześcia"

Drodzy harcerze!

Kończy się kolejny rok pełen wydarzeń, przeżyć i nauki. Kwartalnik „Harcercz Brześcia” pomaga utrwalić te doświadczenia w pamięci jako etapy naszego wspólnego rozwoju a także jest pomocą dla nowych pokoleń harcerzy z Brześcia, którzy zadadzą sobie trud kształtowania swojej tożsamości zgodnie z Prawem Harcerskim.

Zapraszam do przeczytania o wspaniałych zrealizowanych projektach stowarzyszeń oraz fundacji z Polski dla brzeskich harcerzy w ramach wsparcia Polskiej Harcerskiej Szkoły Społecznej im. R. Traugutta w Brześciu.

Przeczytacie o spotkaniach młodzieży z Brześcia we Wrocławiu i Krakowie, o zajęciach z asertywności z panem Robertem Marcinem z Gdańska.

Brzescy harcerze brali udział w Festiwalu Filmowym „Niepokorni, Niezlomni, Wyklęci” w Gdyni w dniach 29.09.2022 r. - 02.10.2022 r.

Znajdziecie również w tym numerze uchwały IX Zjazdu Federacji Polskich Mediów na Wschodzie, który odbył się 6-7 października 2022 r. w Warszawie.

Ciekawy tekst znajdziecie o tym, jak delegacja z Brześcia brała udział w IV rajdzie „Śladami Powstania Wielkopolskiego” razem z motocyklistami z Grodziska Wielkopolskiego.

Uczniowie naszej szkoły po raz pierwszy byli w Grodnie w Muzeum Elizy Orzeszko. Przeczytacie o tym w relacjach uczestników tej wycieczki edukacyjnej.

Harcerze z Brześcia w tym roku brali udział w zaduszkach w Brześciu, Warszawie i Berlinie. W kwartalniku znajdziecie krótkie opowiadanie o wyjeździe 17-osobowej grupy harcerzy, członków Stowarzyszenia Odra-Niemen do miejsc polskiej pamięci narodowej w Berlinie i w Brandenburgii.

Czuwaj!

„Równe szanse dla Polaków ze Wschodu”

Wrocławskie Stowarzyszenie Odra-Niemen w ramach projektu „Równe szanse dla Polaków ze Wschodu” finansowanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów zorganizowało w drugiej połowie 2022 roku cykl szkoleń, w których wzięło udział 36 młodych osób z Brześcia i obwodu brzeskiego.

Szkolenia odbyły się 27-28 sierpnia w siedzibie Stowarzyszenia we Wrocławiu, 5-6 września w Akademii Ignatianum w Krakowie, a także on-line w październiku i listopadzie. Zajęcia prowadził psycholog, Robert Martin, członek Stowarzyszenia.

Celem projektu „Równe szanse dla Polaków ze Wschodu”, skierowanego do młodych Polaków z Białorusi i Mołdawii, jest wyrównanie ich szans rozwoju w stosunku do Polaków urodzonych w Polsce poprzez kompleksowe wzmacnianie umiejętności społecznych, językowych i zawodowych.

W programie szkoleń prowadzonych metodami warsztatowymi znalazły się następujące treści:

- komunikacja i praca w zespole: uczestnicy uczyli się zasad efektywnej współpracy, odpowiedniego dobierania ról i zadań zespołowych;
- wystąpienia publiczne: jak dobrze przygotować się do spotkań i prezentacji, w jaki sposób mówić, żeby dobrze wypaść przed słuchaczami;
- radzenie sobie ze stresem: uczestnicy poznawali skuteczne metody radzenia sobie z trudnymi, stresującymi sytuacjami zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym;
- asertywność: jak śmiało i otwarcie artykułować swoje przekonania, bronić swoich interesów i psychologicznych granic, zachowując jednocześnie dobre relacje z innymi osobami;
- metody pamięciowe: uczestnicy poznawali specjalne techniki umożliwiające szybsze i bardziej skuteczne przyswajanie nowych treści (w tym także ułatwiające naukę języków obcych);
- metody usprawniające posługiwanie się językiem polskim skierowane do osób dwujęzycznych używających zarówno języka rosyjskiego jak i polskiego;
- komunikacja mailowa (prywatna i zawodowa): młodzież uczyła się, jak poprawnie pisać maile, jakie zwroty stosować w komunikacji formalnej, a jakie w nieformalnej, jakich najczęstszych błędów unikać;
- tworzenie CV i pisanie listów motywacyjnych do potencjalnych pracodawców: uczestnicy uczyli się zasad konstruowania atrakcyjnego CV, tego co i w jaki sposób w nim zawrzeć, jakie wzory warto stosować, jakie treści mogą zwiększyć szansę na znalezienie dobrego zatrudnienia.

Oprócz szkoleń uczestnicy projektu mieli wyjątkową okazję spotkać się w Krakowie z Rektorem Akademii Ignatianum, profesorem Tomaszem Homą oraz z panią Prorektor, profesor Moniką Stankiewicz-Kopeć, którzy osobiście powitali uczestników projektu w murach uczelni, a także opowiedzieli o jej działalności.

W ramach projektu zorganizowano także wycieczki po bardziej i mniej znanych miejscach Wrocławia i Krakowa, podczas których profesjonalni przewodnicy zapoznawali uczestników z bogatym dziedzictwem historycznym i kulturowym obydwu miast.

Robert MARCIN, Anna PANISZEWA

Harcerze z Brześcia na Festiwalu ⁷ Filmowym „Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci”

Na XIV Międzynarodowy Festiwal Filmowy "Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci", który odbywał się w Gdyni od 28 września do 1 października 2022 roku, organizatorzy zaprosili delegację harcerzy z Polskiej Harcerskiej Szkoły Społecznej im. R. Traugutta w Brześciu. Na Festiwalu prezentowane są najlepsze filmy w różnych kategoriach, reportaże radiowe, których tematem jest polska historia najnowsza.

Cztery dni były wypełnione pokazami filmów dokumentalnych i fabularnych, dyskusjami panelowymi, rozmowami o książkach historycznych. Wśród 200 wydarzeń nie zabrakło wystaw i widowisk artystycznych. Podczas XIV Festiwalu „Niepokorni Niezłomni Wyklęci” odbyło się 100 pokazów filmów opowiadających o różnych drogach do wolności. W konkursach filmów dokumentalnych i na pokazach specjalnych uczestnicy festiwalu NNW mogli zobaczyć filmy m.in. z USA, Gruzji, Norwegii, Japonii, Wenezueli, Niemiec, Francji Czech, Węgier, Litwy, Włoch, Iranu czy Estonii. Wiele tegorocznych filmów nawiązuje do tego, co dzieje się ostatnio na świecie, szczególnie w ciągu ostatnich 20 lat. Opisuje dramaty czy traumy przeżyte w wyniku wojny, konfliktu, działań reżimu.

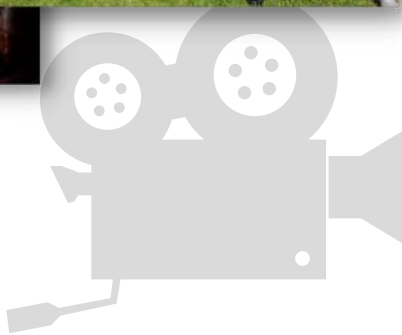

Dyrektor i pomysłodawca NNW Arkadiusz Gołębiowski powiedział, że ze względu na trwające działania wojenne na Ukrainie akcent ukraiński jest na festiwalu szczególnie mocny. „Festiwal odbywa się w czasie, kiedy wielu filmowców, studentów szkół filmowych, obecnych jest na froncie. Kamer czy smartfonów używają wymiennie z karabinem”.

Dziękujemy organizatorom za zaproszenie!

Yelisei HOLUBEU

V rajd poświęcony Powstańcom Wielkopolskim

Zbliża się 104 rocznica Powstania Wielkopolskiego. W tym roku obchodzimy tę rocznicę po raz drugi jako święto państwowe. Motocyklowe Stowarzyszenie Pomocy Polakom za Granicą Wschód-Zachód z Grodziska Wielkopolskiego zorganizowało Rajd Pamięci po miejscach bitew i potyczek powstańców.

27 grudnia 1918 r. rozpoczęło się zwycięskie Powstanie Wielkopolskie, którego celem było przyłączenie Wielkopolski do odradzającej się Rzeczypospolitej Polskiej. Powstanie wybuchło na ulicach Poznania po przyjeździe pianisty Ignacego Paderewskiego rozpowszechniło się na poszczególne miejscowości Wielkopolski, skierowane zostało przeciwko Niemcom, którzy mimo porażki w pierwszej wojnie światowej nie wycofywali swojego wojska z polskiej ziemi. To budziło obawę o pozostanie tego regionu w granicach Niemiec. W wyniku

zbrojnej walki do 15 stycznia została wyzwolona praktycznie cała Wielkopolska. 16 lutego został zawarty rozejm w Trewirze, ale potyczki jeszcze trwały do czerwca 1919 r. Traktat Wersalski potwierdził włączenie Wielkopolski do Państwa Polskiego. W poszczególnych miejscowościach Wielkopolski podczas powstania trwały zacięte i krwawe walki. W Szamocinie, Chmielnikach, Grojcu Wielkim, Inowrocławiu, Łomnicy, Rawiczu, Kopanicy, Radwankach, Chodzieży, Paterkach, Sarnowie oraz wielu innych miastach i wsiach są miejsca związane z bitwami oraz potyczkami powstańców o zachodnie granice odradzającej się Polski.

Dowódcami powstania byli gen. bryg. Stanisław Taczak, gen. broni Józef Dowbor-Muśnicki, a także miejscowi aktywiści. Straty powstańcze to blisko 2,5 tys. zabitych oraz blisko 6 tys. rannych.

Motocyklowe Stowarzyszenie Pomocy Polakom za Granicą Wschód Zachód z Grodziska Wielkopolskiego po raz piąty zorganizowało Rajd poświęcony Powstańcom Wielkopolskim. Ponieważ miejsc pamięci Powstania Wielkopolskiego jest dużo, postanowiono każdego roku odwiedzać kolejne miejsca walk oraz mogiły powstańców, upamiętniając ich bohaterstwo oraz zastanawiając się nad przyczynami zwycięstwa Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 r.

V rajd poświęcony Powstaniu Wielkopolskiemu odbył się w dniach 13 – 16 października 2022 r.

Trasa tegorocznego rajdu mieściła się w trójkącie Rawicz – Zielona Wieś – Górką Miejska.

Uczestnicy rajdu, wśród których byli i harcerze z Brześcia, zjechali się z różnych miast oraz wsi Polski do gościnnego hotelu Różany Zakątek w Osieku. Przy kolacji zostały omówione plany rajdu. Byli obecni także motocykliści z Rajdu Katyńskiego. Duchownym przewodnikiem rajdu został ks. kan. Krzysztof Miękina, który 20 lat wspierał wiernych w Miorach na Białorusi, a w związku z represjami zmuszony był opuścić Białoruś.

Pierwszy przystanek rajdu to Muzeum Ziemi Rawickiej. Następnie rajd odwiedził pobliski Etno region Hazy z centrum w Zielonej Wsi. Tam przy pomniku i na cmentarzu rajdowcy oddali hołd bohaterom Powstania Wielkopolskiego. Przy poczie sztandaru Stowarzyszenia zostały złożone kwiaty, zapalone znicze, także odśpiewane Hymn Polski oraz Rota Marii Konopnickiej. Historię wydarzeń powstania na tym terenie przybliżył pasjonat historii, Pan Mieczysław Żurek, który wraz z wnukiem dokonał niesamowitego dzieła, przeznaczając własny kawałek ziemi, wybudował ogromny pomnik poświęcony Powstańcom Wielkopolskim.

Dalej rajd odwiedził kolejne cmentarze oraz miejsca upamiętniające bohaterów powstania na ziemi rawickiej: Rawicz, Golejówek, Jutrosin, Miejska Górka, Sarnowo.

Uroczyste zakończenie rajdu odbyło się w kościele pw. Świętego Andrzeja Boboli w Rawiczu podczas Mszy Świętej, którą odprawił kapelan rajdowy ks. kan. Krzysztof Miękina.

Anna PANISZEWA

IX zjazd Federacji Polskich Mediów na Wschodzie

12

IX zjazd Federacji Polskich Mediów na Wschodzie odbył się 6-7 października 2022 r. w Warszawie.

Federacja zrzesza redakcje mediów z państw byłego bloku wschodniego.

Udział w zjeździe wzięły redakcje z Litwy, Łotwy, Ukrainy, Białorusi, Czech. Przemówili dla dziennikarzy ze Wschodu Wicemarszałek Sejmu Małgorzata Gosiewska – Poseł na Sejm RP oraz Minister Jan Dziędziczak – pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą.

Zjazd dokonał wyboru nowych władz Federacji oraz zatwierdził trzy Uchwały, które mają zintensyfikować działania redakcji polskich mediów na Wschodzie.

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 1/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Członkowie redakcji polskich i polonijnych, zrzeszonych w FMPnW, uchwalają następujące postulaty do partnerów oraz innych stron zainteresowanych:

- Potępiamy agresywne działania Federacji Rosyjskiej wymierzone w niepodległość, suwerenność i integralność Ukrainy i Białorusi. Wyrażamy solidarność z Polakami mieszkającymi na Białorusi i Ukrainie. Postulujemy sprzeciwianie się agresorowi, jakim jest Federacja Rosyjska, na każdy możliwy nam sposób.
- Apelujemy do środowisk dziennikarskich krajów członkowskich Federacji o upominanie się o losy 30 Kolegów i Koleżanek uwięzionych przez reżim Alaksandra Łukaszenki, w tym Andrzeja Poczobuta, dziennikarza polskich mediów na Białorusi.
- Zwracamy uwagę na trwającą na Białorusi cichą eksterminację polskości poprzez zniszczenie szkół, domów kultury, organizacji, redakcji i nawet cmentarzy polskich przez reżim Alaksandra Łukaszenki.

Warszawa, 7 października 2022 r.

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 2/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Wyrażamy zadowolenie z przyjęcia dwuletniej perspektywy finansowania mediów przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów RP, która pozwala nam na lepsze planowanie działań – i w związku z tym, skuteczniejsze działanie.

Równocześnie w obliczu otwartej militarnej napaści rosyjskiej na Ukrainę, a także zmian politycznych i ekonomicznych w naszych krajach ojczystych, widzimy potrzebę działań ze strony władz Rzeczypospolitej Polskiej, które by zapewniły naszym redakcjom

- będącym także instytucjami zaufania społecznego oraz pierwszą linią obrony prawdy o Polsce w naszych krajach – stabilność funkcjonowania:
- wprowadzenia wieloletniej perspektywy finansowania mediów polskich poza granicami Kraju,
- przyspieszenia procedur finansowania mediów polskich poza granicami Kraju,
- podjęcia dialogu z władzami naszych krajów ojczystych, dotyczącego wdrożenia systemowego finansowania przez nie mediów polskich wydawanych w tych krajach – w sposób taki, w jaki finansowane są media mniejszości narodowych w Rzeczypospolitej Polskiej, co uważamy za wzorzec i dobrą praktykę do naśladowania. W tym kontekście brak systemowego finansowania przez rząd należącej do Unii Europejskiej Litwy mediów polskich, kiedy zwłaszcza po rosyjskiej agresji militarnej na Ukrainę ogromne środki są przeznaczane na media rosyjskie, uważamy za wymagający korekty.

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 3/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Stanowczo potępiamy rosyjską agresję militarną wobec Ukrainy i dokonywane tam zbrodnie wojenne oraz ludobójstwo.

Apelujemy o dokumentowanie i informowanie o rosyjskich zbrodniach wojennych, ażeby zostały one szybko i sprawiedliwie osądzone, a sprawcy pociągnięci do odpowiedzialności.

Podkreślamy także znaczenie, jakie mają dla informowania o tych wydarzeniach dziennikarze ukraińscy, w szczególności polscy dziennikarze działający na Ukrainie.

Anna PANISZEWA

Wycieczka do Grodna

23 października 2022 r. uczniowie pod opieką nauczycielki i rodziców odwiedzili po raz pierwszy Grodno. Głównym ich celem było zapoznanie się z Muzeum Elizy Orzeszkowej – wybitnej polskiej pisarki okresu pozytywizmu. Znajduje się ono w domu jej drugiego męża, adwokata, Stanisława Nahorskiego. Eliza mieszkała w nim w latach 1894 – 1910. Dom wielokrotnie zmieniał swe przeznaczenie, a nawet miejsce, bo przesunięto go o parę metrów, kiedy poszerzano ulicę. W 2009 r. po remoncie wznowiono działalność muzeum, które właśnie teraz można oglądać. Uczniowie odwiedzili także kościół farny i zamek królewski.

Wycieczka była dobrze przygotowana.

Już w trakcie podróży przewodniczka opowiadała historię życia słynnej Polki, kandydatki do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w latach 1905 i 1909.

Urodziła się ona 6 czerwca 1841 roku w zamożnej szlacheckiej rodzinie w Miłkowszczyźnie koło Grodna. Kiedy miała dwa lata, umarł jej ojciec, dlatego została uczennicą na pensji sakramentek w Warszawie w latach 1852-1857.

W wieku 17 lat, w 1858 r. wyszła za mąż w wyniku stanowczego polecenia matki za dużo od niej starszego Piotra Orzeszkę i zamieszkała w jego majątku w Ludwinowie. Małżeństwo nie było udane, ale Eliza prowadziła w majątku męża działalność społeczną. W komitetach ziemiańskich trwała dyskusja na temat sposobów uwłaszczenia chłopów i zaangażowała się ona - ku niezadowoleniu męża - po stronie rozwiązań demokratycznych. Wymusiła też na Orzeszce zgodę na prowadzenie w Ludwinowie szkoły dla wiejskich dzieci.

Po wybuchu powstania styczniowego pomagała w ukrywaniu i przewożeniu przez granicę Romualda Traugutta, była łączniczką partyzantów, zaopatrywała ich w żywność. Konsekwencje jej działań poniósł mąż, który po klęsce powstania został zesłany do guberni permskiej, a jego majątek w Ludwinowie został skonfiskowany.

W 1867 roku, po powrocie Orzeszki z zesłania, Eliza wystąpiła z pozwem o rozwód i go uzyskała. Kilka lat później związała się ze Stanisławem Nahorskim, z którym żyła przez lata bez ślubu, siejąc zgorzenie w środowiskach ziemian.

Ślub wzięli dopiero w 1894 roku.

Tymczasem w majątku rodziców czekała na Elizę wielka biblioteka ojca z dziełami klasyków XVIII i XIX wieku - nie tylko literaturą piękną, ale też dziełami filozoficznymi, socjologicznymi i ekonomicznymi. Wyznaczyła sobie więc ścisły reżim godzin studiowania i konsekwentnie go realizowała.

Po sprzedaniu Miłkowszczyzny w 1870 r. zamieszkała w Grodnie.

Jako pisarka zadebiutowała opowiadaniem pt.: „Obrazek z lat głodowych”, które ukazało się 1886 r. w „Tygodniku Ilustrowanym”. Powieści Orzeszkowej przedstawiają złożoność życia. „Dziurdziowie” i „Cham” to książki dające obraz polskiego społeczeństwa drugiej połowy XIX wieku, „Nad Niemnem” to cała panorama popowstaniowej grodzieńszczyzny.

Orzeszkowa była jedną z pierwszych polskich kobiet, które publicznie zabierały głos w sprawie emancypacji. „Marta” to jedna z pierwszych polskich powieści feministycznych o prawie kobiet do wykształcenia i pracy.

Pisarka zmarła 18 maja 1910 roku w Grodnie i tam została pochowana.

Delegacja uczniów odwiedziła też grób Elizy Orzeszkowej. Po obiedzie i zwiedzaniu zamku królewskiego w Grodnie młodzież wróciła do Brześcia.

Po obiedzie i zwiedzaniu zamku królewskiego w Grodnie młodzież wróciła do Brześcia.

W drodze powrotnej śpiewano piosenki oraz rozmawiano o twórczości Elizy Orzeszkowej.

Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tej wspaniałej wycieczki!

Hleb LASZUK, Leonid CZACZURA, Dawid ZUBIK

Zaduszki w Berlinie i Brandenburgii

Po raz pierwszy młodzież z Brześcia odwiedziła polskie miejsca pamięci w Niemczech w składzie delegacji Stowarzyszenia Odra-Niemen z udziałem Forum Polskich Inicjatyw Lokalnych Brześcia i Obwodu Brzeskiego. Projekt realizowany w ramach zadania Edukacyjnych Zaduszek był realizowany dzięki wsparciu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Wyjazd odbył się w dniach 4-6 listopada 2022 r., uczestniczyło w nim 17 osób. Młodzież zebrała się we Wrocławiu i o 4 nad ranem 4 listopada dwa busy wyjechały do Berlina. Pierwszy przystanek to zbiorowa mogiła na starym

ewangelickim cmentarzu w Eisenhüttenstadt, w której pochowano 101 jeńców wojennych Stalagu III, w tym 42 Polaków i 38 Włochów. Tutaj po krótkim sprzątnięciu zapalone zostały znicze i odmówiona modlitwa.

Następny punkt – stary cmentarz Św. Michała w Berlinie, gdzie znajduje się mogiła Karola Loeckella, działacza polonijnego, a także dawny cmentarz na Tempelhofer Parkfriedhof - miejsce spoczynku Aleksandra Brucknera – sławisty, historyka kultury polskiej. To jedyne dwa groby spośród odwiedzonych, które nie były związane z wydarzeniami II wojny światowej i zbrodniami niemieckich nazistów. Obaj wielcy Rodacy urodzili się w wieku XIX. Karol Loeckell zmarł również przed końcem XIX wieku, natomiast Aleksander Bruckner zmarł w roku 1939, ale jeszcze przed wybuchem wojny.

Po południu udało się delegacji zobaczyć wystawę pt. „Solidarność. Pomoc. Wolność” w Instytucie Pileckiego w Berlinie. Wystawa opowiadająca o czasach walki z ustrojem komunistycznym w Polsce była na pewno ciekawa historycznie dla młodych Polaków zza wschodniej granicy.

Następnego dnia od rana kontynuowaliśmy odwiedzanie miejsc pamięci. Pierwsze z odwiedzonych miejsc to cmentarz Św. Sebastiana w Berlinie. Znajduje się tam mogiła robotnic przymusowych – również z Polski – które zginęły podczas bombardowań miasta.

Następnie nasza delegacja uczciła pamięć zamordowanych przez nazistowskich przestępców więźniów w obozie Sachsenhausen. Przez koncentracyjny obóz Sachsenhausen, który znajduje się blisko Berlina w latach 1936-1945 przeszło około 200 tys. ludzi. Kilkadziesiąt tysięcy z nich zmarło lub zostało zabitych. Wśród więźniów była liczna grupa Polaków. Około 800 polskich działaczy politycznych i przedstawicieli inteligencji przywiezionych zostało transportem z więzienia na Pawiaku 2 maja 1940 r. Niemcy wzięli tu również Polaków mieszkających na terenie III Rzeszy i powstańców śląskich. Tutaj zostało umieszczonych 183 krakowskich uczonych, których aresztowano 6 listopada 1939 r. w akcji przeciwko profesorom uniwersyteckim.

Trzynastu krakowskich naukowców zmarło, a młodszych (poniżej 40. roku życia) z Sachsenhausen skierowano do owianego nie mniejszą grozą obozu Dachau pod Monachium. Tutaj został zamordowany w pierwszych dniach Powstania Warszawskiego gen. Stefan Rowecki „Grot”, komendant główny Armii Krajowej, uwięziony w 1943 r., a skazany na śmierć na rozkaz szefa SS Heinricha Himmlera.

W Sachsenhausen prowadzono eksperymenty medyczne na więźniach, stosowano przymusową kastrację i sterylizację, testowano gazowanie skazańców w przystosowanych do tego ciężarówkach, egzekucje przez rozstrzelanie i palenie zwłok ofiar w krematoriach.

Delegacja młodzieży z Brześcia i członków Stowarzyszenia Odra-Niemen zapaliła znicze przy licznych pomnikach zamordowanych tutaj Polaków i odmówiła wspólnie Anioł Pański. Późnym popołudniem młodzi uczestnicy wyjazdu odwiedzili centrum Berlina, by zobaczyć fragmenty słynnego Muru Berlińskiego, oddzielające niegdyś dwa światy – świat demokratyczny i wolny oraz świat totalitarny i zbrodniczy.

W niedzielę po Mszy Świętej w kościele pw. Św. Jana Chrzciciela delegacja zapaliła znicze na grobie Błażeja Stolarskiego – przedwojennego ministra rolnictwa i wicemarszałka Senatu II RP zamordowanego 21.10.1939 r., który znajduje się w Marzahn Parkfriedhof. Tam też znajduje się kwatera ofiar II wojny światowej, 20 Polek – robotnic przymusowych, które zginęły podczas bombardowań. Na każdej mogile zostały zapalone znicze i odmówiona modlitwa.

Ostatnim punktem naszej wyprawy było odnowione miejsce pamięci w berlińskiej dzielnicy Treptow-Köpenick, na cmentarzu Altglienicke. We wspólnej kwaterze spoczywają tam urny z prochami 1370 ofiar zbrodni hitlerowskich, przede wszystkim KZ Sachsenhausen i więzienia Plötzensee. W tym gronie zidentyfikowano 435 Polaków. Po zapaleniu zniczy młodzi ludzie mogli wracać już do Polski.

Taki wyjazd niesie zawsze ze sobą niezwykłą wartość edukacyjną. Dłużej bowiem będziemy pamiętać to, co udało nam się zobaczyć, odwiedzić. Czasem, raz na kilka lat, warto na pewno przypomnieć sobie straszne rany, które nazizm zadał m.in. narodowi polskiemu. Warto również opowiedzieć o tym młodym Polakom z Brześcia, by mogli tę wiedzę historyczną nieść dalej w swoich środowiskach.

Anna PANISZEWA, Eugeniusz GOSIEWSKI

Nad numerem pracowali:

Anna Paniszewa, Natalia Kalasej, Yelisei Holubeu, Alina Waszczuk,
Robert Marcin, Eugeniusz Gosiewski, Hleb Łaszuk, Leonid Czaczura, Dawid Zubik

Korekta: Dorota Prążyńska

Kontakt
forum.brzeskie@gmail.com

Brześć, 2022

Projekt dofinansowany ze
środków Kancelarii Prezesa Rady
Ministrów w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2022

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE